

Plantedirektoratet

Frø og Planter

Den 12. april 2011 – Rev. 4. maj 2011

J.nr.: PD 11-380-000002

PWR/ENO

Referat af møde i Binævnet den 22. marts 2011

Mødet blev holdt hos Plantedirektoratet

Deltagere: *Formand:* Peter Esbjerg (KU, Life)
Vagn Kildsig (Danmarks Biavlerforening)
Arne Jensen (Danske Biavlernes Landsforening)
Ditlev Bluhme (Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere)
Poul Larsen (Dronningeavlereforeningen af 1921)
Keld Brandstrup (ErhvervsBiavlerne)
Eigil Holm (Danmarks Naturfredningsforening)
Axel Michelsen (SU, Bio.)
Barthold Feidenhans (Landbrug og Fødevarer)
Stig Møllergaard (FVST)
Jørgen B. Jespersen (AU)
Sekretariat: Per Kryger (AU), Ebbe Nordbo (PD), Birgitte Lund (PD) og Pia Wolf Rasmussen (PD)

Afbud fra: Thomas Holst (Frøsektionen)
Hans Erik Svart (Skov og Naturstyrelsen)

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt som følger:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
3. Status om GMO
4. Status for forekomsten af europæisk bipest. Redegørelse fra DJF
5. Foreslåede ændringer i bekendtgørelse om bekæmpelse af skadegørere
6. Brun Læsøbi
7. Binævnets diskussion om neonicotinoider og bier, i forlængelse af Miljøstyrelsens møde
8. Status for projekterne under GrønVækst "Bigårdsregistrering", "Bestøvning" og "Uddannelse af biavlere" og Økonomisk oversigt vedr. "De grønne midler"
9. Fødevarestyrelsens fortolkning af "Vejledning om autorisation og registrering af fødevarer virksomheder", Kapitel 4, sidste afsnit - Status
10. Fortsat drøftelse af vokssmelterier
11. PD orienterer fra EU møde om honningbiers sundhed
12. Økologisk biavl i Danmark og vore nabolande (fortsat drøftelse)
13. Status for renavlsområder (opfølgning fra 2010 vedr. godkendelsesprocedure)
14. Håndhævelse af bekendtgørelser
15. Biavlerforeningerne ønsker hurtigere udsendelser af mødereferater
16. Eventuelt

Pkt. 2. Meddelelser

Jørgen Jespersen fortalte at centret i Flakkebjerg bliver lukket i løbet af nogle år og alt biarbejdet samles ved AU i Aarhus. Det vil ikke påvirke biarbejdet. I næste måned starter endnu en PhD. studerende ved Flakkebjerg. Enhedens nye navn er Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Pkt. 3. Status for GMO. Orientering fra PD

Svend Pedersen (PD's GMO-medarbejder) orienterede om status i sagen om GMO-pollen i honning i Tyskland. Europa-domstolens forslag til afgørelse kan ses på:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62009C0442:DA:HTML>

Honning med indhold af pollen fra MON810-majs skal godkendes til fødevarerbrug, før den må sælges. Problemet er, at MON810-majs kun er godkendt til bestemte fødevarer anvendelser i henhold til den daværende lovgivning (Novel Foods-forordningen i 1998): Majsmel, majs gluten, majssemulje, majsstivelse, majs glukose og majsolie.

Hvis der i stedet havde foreligget en generel fødevarer godkendelse, ville der ikke have været noget problem med forekomst af MON810-majspollen i honningen. De fleste ansøgninger, som er indleveret under den nye GM-fødevarer/foder-forordning, omfatter således alle fødevarer anvendelser. Den GMO-majs, som er blevet forsøgsafprøvet i Danmark inden for de seneste år, er godkendt til anvendelse som fødevarer og foder – og dækker også en eventuel forekomst i honning.

Det forventes, at den endelige kendelse fra Domstolen foreligger om 3-5 måneder.

Om muligheden for at MON810-majs kan komme til Danmark svarede Svend Pedersen at majs gerne må dyrkes i Danmark, men at det er meget lidt sandsynligt at den vil blive det, da den skadegør, den er gjort resistent over for, ikke er et problem i danske majsafgrøder.

Biavlsorganisationerne spurgte om der kan ydes erstatning til biavlere. Generaladvokaten lægger op til at biavleren skal have tab erstattet på linje med landmænd. PD undersøger med FERV og melder tilbage til Binævnet.

Pkt. 4. Status for forekomsten af europæisk bipest. Redegørelse fra DJF

AU orienterede om der endnu ikke er fund af europæisk bipest (EFB) i Danmark, heller ikke på Læsø som via AU har modtaget nogle få dronninger fra Norge, hvor EFB findes. I Norge er EFB bl.a. spredt via dronningesalg, men bekæmpelsen har været meget stærk. Der er ingen nye meldinger fra Schweiz.

FVST spurgte til muligheden for sporbarhed i Danmark, således at bipesten kan følges. PD svarede at sporing kun kan ske ved overdragelse eller flytning af bifamilier som kræver forudgående syn, men ikke når der kun sælges dronninger.

Pkt. 5. Foreslående ændringer i bekendtgørelse om bekæmpelse af skadegørere
 PD mindede om at en redegørelse for ændringsforslag blev sendt i december 2010 til Nævnsmedlemmerne med mulighed for tilbagemelding. Der indkom ingen kommentarer. Nævnsmødet 27. januar, planlagt til kun at omhandle dette emne, blev derfor aflyst. Nævnsmedlemmerne blev opfordret til at indgive eventuelle kommentarer til PD, som dog ikke har modtaget kommentarer. Den 14. marts blev udkastet sendt i høring med frist til den 14. april 2011 til eventuelle bemærkninger.

De væsentligste ændringer i bekendtgørelsen er:

- Europæisk bipest er tilføjet som bekæmpelsespligtig
- I § 13 er zonen omkring en inficeret bigård hvorfra flyttede bifamilier skal genses reduceret fra 3 km til 1 km, hvilket er smittemæssigt forsvarligt
- Muligheden for udstedelse af ”blank attest” er ændret således at den generelt gælder i perioden fra 1. september til 1. april

FVST spurgte til effektiviteten af at behandle (’dobbelt-omsætte’) angrebne bier frem for destruktion. Flere nævnsmedlemmer nævnte at behandlingen er et levn fra en tid hvor bifamilier var meget dyre, og at det ville langt mere effektivt og enklere altid at dræbe angrebne bifamilier frem for at behandle. Det blev præciseret at man her taler om angrebne bifamilier (ikke nødvendigvis hele bigården).

PD bad Nævnsmedlemmerne om at tilkendegive om de alle kunne tilslutte sig fjernelse af behandlingsmuligheden fra bekendtgørelsens § 11. **Nævnet udtrykte fuld enighed herom, og foreslog en præcisering af at det er angrebne bifamilier som destrueres.**

AU tilføjede, at en sådan ændring i høj grad vil forenkle inspektørens og AUs arbejde.

Det blev igen drøftet og bekræftet, at et syn og sundhedsattest ved flytning alene af dronninger ikke er rationelt, da der ikke er yngel at syne. Kun en klinisk analyse ville kunne spore skadegørerne. Det blev foreslået i stedet at overveje en autorisationsordning for dronningeavlere.

SDE nævnte muligheden for at markere sin bigård med registreringsnummer i stedet for navn og adresse og vil gerne støtte dette.

Konklusionen blev at organisationerne overvejer og evt. fremstiller oplæg til Nævnet om en autorisationsordning for dronningeavlere, herunder om en sådan ordning burde være i offentlig eller branche-regi.

Pkt. 6. Brun Læsøbi

PD mindede om at Monitoringsgruppen i 2007 foreslog at der i 2010/2011 skulle laves en opfølgende genetisk analyse. PD bad AU om at lave undersøgelsen og AU har indsamlet bier i sommeren 2010 og heraf udformet en rapport. Rapportens væsentligste konklusioner er at:

- zoneringsen af Læsø og udvalget af de 123 dronninger giver en tilstrækkelig vedligeholdelse af en ’ren’ brun population

- den brune population er på grund af sin ringe størrelse truet af indavl, hvorfor der er behov for med jævne mellemrum at indføre nogle få bier udefra
- populationen på Læsø er sårbar fordi den er alene og bier ikke er udbredt til resten af Danmark, som ellers anbefalet af Monitoringsgruppen.

Nævnsmedlemmerne havde meget forskellige synspunkter om bevaringsarbejds berettigelse og fremtidige muligheder. Nogle satte spørgsmålstejn ved om støttemidlerne bør gå til en population, som måske ikke længere kan betegnes som Læsø-bien hvis der stadig skal indføres bier udefra. Andre spurgte om det ville være muligt igen at reservere hele Læsø til brune bier. AU foreslog at berettigelsen af at bevare den brune bi måske kunne findes i økologi-bekendtgørelsens tekst om at man helst skal bruge den lokale bi-race til økologisk biavl.

Nævnet opfordrer ministeriet til nøje at overveje om bevaringsarbejdet bør fortsætte.

Pkt. 7. Binævnets diskussion om neonicotinoider og bier, i forlængelse af Miljøstyrelsens møde

Umiddelbart forud for Nævnsmødet afholdt Miljøstyrelsen møde hos PD om neonicotinoider i relation til bier, hvortil var indbudt Binævnets medlemmer samt repræsentanter for nogle pesticidfirmaer og myndigheder. Miljøstyrelsen udsender særskilt referat fra dette møde.

Binævnets medlemmer vil holde øje med situationen, specielt omkring majsavlens i Sønderjylland hvor brug af frø fra Tyskland kan være problematisk hvis de tyske myndigheder sætter mindre restriktive rammer end Danmark for bejdsning med neonicotinoider.

Formanden konkluderede at når der foreligger mere dokumentation om emnet kan punktet tages op igen i Nævnet med henblik på en eventuel henvendelse til Miljøstyrelsen.

Pkt. 8. Status for projekterne under Grøn Vækst "Bigårdsregistrering", "Bestøvning" og "Uddannelse af biavlere"

Bigårdsregistrering

PD orienterede om at udviklingen af systemet "Centralt Bigårds Registrering" er godt i gang. PD holder jævnligt møder med IT firmaet og AU. Den oprindelige tanke om at hægte systemet på CHR-registret har vist sig uhensigtsmæssigt. I stedet skal man logge sig ind på CBR gennem Nem-Id.

Systemet sendes snart til en ekstern testgruppe bestående af biavlere, kyndige biavlere, inspektør, erhvervsbiavlere og bimester. Næste fase bliver en pilotfase hvor systemet afprøves i et bestemt lokalområde.

Alle nævnsmedlemmer lagde stærkt vægt på systemet fra starten skal være meget brugervenligt, og at systemet derfor skal testes af biavlere der ikke umiddelbart har flair for IT.

Bestøvning

PD orienterede om at Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og AU er ved at redegøre for de aktuelle bestøvningsforhold og bestøvningsbehov i Danmark. Der blev afholdt en workshop i december 2010 med deltagere fra Binævnet, hobby- og erhvervsbiavlere, landbruget herunder frøavl, Naturstyrelsen, herunder naturforvaltere fra nationalparker og et militært område, samt Københavns og Aarhus Universitet. DMU og AU er ved at skrive 3 rapporter om emnet, som skal afleveres maj 2011. En opfølgende workshop afholdes i maj eller juni med samme deltagergruppe, hvor rapporterne bliver præsenteret. Emnet har en stor politisk bevågenhed.

Biavlsorganisationerne spurgte om PD's forventning til slutresultatet og hvordan udredningen skal bruges. PD svarede, at bestøvningsprojektet vil give en status for eksisterende viden om bestøvningsforhold og -behov hos såvel afgrøder som vilde planter samt forholdene for vilde og domesticerede bier i Danmark. Projektet vil dermed også afdække manglende viden og behov for yderligere forskning og aktiviteter på området. Der skal komme nogle ideer frem til, hvor man kan gå mere i dybden med nogle emner og finde ud af, i hvilke led der skal tages fat for at få sat gang i en proces med henblik på forbedring. Rapporterne fra bestøvningsprojektet vil danne grundlag for videre aktiviteter under Grøn Vækst aftalen

Biavlsorganisationerne har indtryk af at landmændenes gerne vil være med til omkostningsfri forbedringer, men landmændene er samtidigt bange for at lave fejl i forhold til krydsoverensstemmelsesordningerne og derved miste tilskud. **Binævnet bad PD og FERV være meget opmærksomme på dette problem.**

Uddannelse af biavlere

PD beklagede at der på sidste møde blev meldt ud at PD ville invitere til et brainstormingsmøde om emnet, men at dette endnu ikke var indkaldt.

Nogle biavlsorganisationer mente at uddannelse af biavlere er en opgave som organisationerne sammen kan lave oplæg til og varetage uden myndighederne og var frustrerede over at PD synes at træffe beslutninger om midlernes anvendelse uden at inddrage biavlsorganisationerne. For eksempel har DBF i forvejen et system omkring uddannelse der fungerer.

PD svarede, at Grøn Vækst aftalen gav mulighed for finansiering af dele af Biavlsstrategien, hvor PD indsendte ca. 10 forskellige emne-forslag til Departementet. Heraf var de nuværende tre emner (bigårdsregistrering, bestøvnings/habitat-forhold og uddannelse) drøftet i Nævnet, som var enig i at disse burde have højeste prioritet. Departementet har godkendt prioriteringen, hvorefter PD har iværksat arbejde med de partnere man har skønnet var bedst egnet til at udføre udviklingsarbejdet:

- For Bigårdsregistreringen er et IT firma hyret til system-udvikling
- For Bestøvning/habitat projektet er foreløbigt DMU og AU valgt til at producere udredning, som forventes fulgt op af egentlige praktiske initiativer
- For Uddannelse af biavlere er det PD's indtryk at biavlsorganisationer, evt. i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, vil være bedst egnet til udviklingsarbejdet

Dette sidste er baggrunden for at PD har forestillet sig et første brainstorming møde med biavlsorganisationerne efterfulgt af en proces hvor organisationerne i høj grad overtager initiativet, med finansiell støtte fra Grøn Vækst midlerne.

PD forestiller sig at støttemidler kan anvendes til udvikling af:

- Behovsanalyse (hvilke biavlere mangler hvilke kundskaber)
 - Curriculum beskrivelser (læringsmål, struktur, indhold, varighed etc)
 - Udvikling af undervisningsmateriale (på baggrund af ovenstående)
- men ikke til drift af uddannelser.

Biavlsorganisationerne foreslog herefter at de sammen og alene tager de første initiativer.

Konklusionen blev at biavlsorganisationerne umiddelbart efter sommerferien mødes for at lave et oplæg som derefter præsenteres for PD, forventeligt i september/oktober.

Pkt. 9. Fødevarerstyrelsens fortolkning af ”Vejledning om autorisation og registrering af fødevarer virksomheder”, Kapitel 4, sidste afsnit - Status

FVST har internt afklaret reglerne i vejledningen. Der er ikke behov for dispensation for at være registreret, for alle der leverer honning uanset mængde skal registreres. Biavlsorganisationerne beder til at udmeldingen går ud til alle regionerne i FVST.

Pkt. 10. Fortsat drøftelse vokssmelterier

FVST har nu de nødvendige oplysninger om vokssmelterier etc. og vil udarbejde en vejledning. Opgaven er p.t. nedprioriteret, men forventes at være på plads til september 2011.

Pkt. 11. PD orienterer fra EU møde om honningbiers sundhed

Ministeren, PD og FVST/AU har hver især været til EU møder om honningbiers sundhed med baggrund i EU Kommissionens redegørelse til Rådet og Parlamentet. Senest har EU Formandskabet præsenteret et udkast til en Rådskonklusion, hvortil medlemslandene har afleveret bemærkninger. Næste Rådsarbejdsgruppe-møde afholdes i slutning af marts.

Blandt EU Kommissionens synspunkter er at biavlsorganisationer bør inddrages når der udformes regler. Desuden bør myndigheder bedre kunne varsko biavlere om skadegører-udbrud. Her vil bigårdsregistreringssystemet komme til gavn i Danmark. Der er i øvrigt stor forskel på om og hvordan EU Medlemsstaterne registrerer bigårde eller biavlere. Det generelle indtryk er at registrering foreløbigt ikke er nogen let øvelse.

Binævnet vil blive orienteret om resultatet af EU forhandlingerne.

Pkt. 12. Økologisk biavl i Danmark og vore nabolande (fortsat drøftelse)

DBF har fortsat sine undersøgelser af fortolkningen af reglerne vedr. afstandskrav i Tyskland kontra i Danmark. DBF mener fortsat der er en konkurrenceforvridende forskel og har drøftet sagen med Økologisk Landsforening.

Danmarks Biavlerforening arbejder videre med sagen og punktet tages op på næste Nævnsmøde.

Pkt. 13. Status for renavlsstationer (opfølgning fra mødet 28. april 2010, vedr. godkendelsesprocedure)

På Nævnsmødet den 28. april 2010 var der rejst bekymring for proceduren når et renavlsområde skulle have fornyet godkendelse. Dengang drøftedes det om godkendelsesperioden kunne forlænges til 8-10 år frem for de nuværende 5 år. PD's jurister finder at jo længere perioden er, jo mere vil reserveringen have form af ekspropriation, og Nævnet konkluderede ikke at forlænge periodens.

PD nævnte at der intet er til hinder for at processen for en fornyet en godkendelse sættes i gang af ansøgeren i god tid før godkendelsen udløber. PD vil orientere de ansvarlige for renavlsområderne.

Pkt. 14. Håndhævelse af bekendtgørelser

En biavlsorganisation fremførte at nogle biinspektører føler de får for lidt opbakning fra PD mht. håndhævelse af reglerne. PD gentog fra tidligere møder at PD først kommer ind i billedet hvis AU og inspektøren ikke kan løse problemet lokalt efter henvendelse til biavleren. I så fald skriver PD høringsbrev til biavlere, derefter et påbudsbrev med tidsfrist og, hvis dette ikke virker, endeligt får Biinspektøren en arbejdsopgave om oprydning på biavlerens regning.

PD udstyrede i samarbejde med AU i 2010 biinspektørerne med et skema som inspektøren bør udfylde for at sikre at alle detaljer i sagsbehandlingen og dialogen med biavleren dokumenteres mhp. at sikre en behørig sagsbehandling i PD, biavlerens retssikkerhed og en eventuel følgende politi- eller retssag.

PD laver højst 3 påbud om året, og hidtil har sagerne ikke udviklet sig længere end der til. Det er meget vigtigt at inspektørerne ikke føler sig ladt i stikken. Derfor forventes det nye bigårdsregistreringssystem, den samtidige udvikling af standardbreve, samt ekstra uddannelse af inspektørerne at ville give et stort løft.

Pkt. 15. Biavlerforeningerne ønsker hurtigere udsendelse af mødereferater

Biavlsorganisationerne ønsker at mødereferaterne kunne komme hurtigere ud. PD fortalte at udkast først rettes til af de involverede myndighedspersoner, hvoraf nogle rejser meget, og derefter kommenteres af Nævnsmedlemmerne.

Hvis man blot producerede korte beslutningsreferater, ville processen selvfølgelig blive hurtigere. Der synes imidlertid at være stemning i Nævnet for at fortsætte de længere referater. Nævnet opfordrer derfor PD til at bestrebe sig på at færdiggøre referater så hurtigt så muligt.

Pkt. 16. Eventuelt

En biavlsorganisation spurgte til hvornår andre bekendtgørelser kommer til revision. PD svarede at bekendtgørelserne kun revideres hvis der er gode argumenter der for.

Næste møde: Onsdag den 9. november 2011 kl. 10:00 hos Plantedirektoratet i Lyngby.